

144

Intervjuad: Hans Wranghult, polisöverintendent, Stockholms pd
Tidpunkt: 1986-09-30 kl. 14.05 - 15.45
Plats: Polishuset
Närvarande: Gunnel Lindberg och Tore Samuelsson
Anteckningar: Tore Samuelsson

Tidpunkt	Händelse/åtgärd	Anm
1 mars		
07.50	W, som vid tillfället vistades i en stuga i Transtrandsfjällen, slog på riksradien och fick då höra om mordet på OP och att det skett på Sveavägen i Stockholm. Han insåg genast att han snart måste komma i kontakt med polisen i Stockholm. Eftersom han inte hade tillgång till telefon på den plats där han bodde, åkte han i sin bil till polisstationen i Transtrand, en sträcka på cirka en mil.	W är chef för krim.
08.00-09.00	Ringde till Stockholm och fick tala med Welander, som lämnade en kort redogörelse över vad som var känt i saken. Efter den informationen förklarade W att han snart skulle försöka att ta sig till Stockholm. Någon vidare diskussion förekom inte vid telefonsamtalet. W talade därefter med polischefen i Malungs pd och efterhörde möjligheterna att ordna en snabb transport. Det visade sig då att pd vid tillfället i fråga förfogade över en helikopter i anledning av Vasaloppet, som skulle gå av stapeln följande dag.	
10.15	Helikopter från Transtrand till Dala Airport i Borlänge.	
11.00	Linjeflyg Dala Airport - Arlanda	
11.30	Taxi Arlanda - Stockholm	
12.00	Ankomst till polishuset. Holmér hade just då påbörjat en presskonferens, varvid W var med på i stort sett hela den. För W:s del var det viktigt att få en information om vad som verkligen hade skett och vad som hade gjorts. Holmér, Welander och W gick efter presskonferensen till LC. Sandström hade troligen åkt hem och ersatts av polisintendenten Curt	

Nilsson. W fick klart för sig att en snabb lösning av mordet inte var att vänta. Hans uppgift blev därför att organisera spaningsstyrkan. Registerenheten och en grupp för mottagande av spaningstips var då redan i gång. Tipsmottagningen sköttes av personal från våldsroteln och från krim-jouren.

När det gäller utredning av spaningsmord finns det en fast organisation på våldsroteln. W fann därför inte anledning att särskilt titta i den för Stockholms pd utfärdade beredskapsplanen för att mera exakt följa den. Han var f.ö. av den uppfattningen att en beredskapsplan inte får göras allt för detaljerad. Den organisation som tillskapades i detta fall kom att se ut på följande sätt:

Polisledning

När W kom till polishuset bestod polisledningen av Holmér, Welander, Severin och en företrädare för ordningsavdelningen. I den organisation som så småningom upprättades fungerade Holmér som undersökningsledare. Vidare ingick W och, som ersättare för W, Severin. Beslut om tvångsåtgärder enligt rättegångsbalken får dock i Holmérs frånvaro fattas av W och Sevevin. När det gäller andra former av beslut ankommer det på rotelchef eller i vissa fall lägre befattningshavare att fatta sådana.

Utredningsenheter:

Kriminalavdelningen (våldsrotel, spaningssektion, teknisk rotel och krim-jour)

Rikskrim

Säk

Av de arbetsuppgifter som tilldelades rikskrim nämnde W bl.a. Gamla stan och biografen Grand och för Säk:s del tips rörande polismän.

Personal från Säk kom med i utredningen redan från början medan samarbetet med rikskrim troligen etablerades den 2 mars. Organisationen av spaningsstyrkan var fullt utbyggd den 4 eller 5 mars. Totalt var det cirka 300 polismän engagerade. I mitten av mars reducerades styrkan till omkring 200 man och i senare delen av maj till 140 och som därefter varit oförändrad. Av sistnämnda styrka är 80-90 från Stockholms pd. Det har inte ingått någon personal från andra polisdistrikt

i spaningsstyrkan. Enligt W har personalresurserna varit tillräckliga.

Polisledningen har två sammanträden per dag. I dessa deltar då - förutom ledningen - företrädare för rikskrim, Säk, spaningssektionen, våldsroteln och tekniska roteln. I denna stora grupp, som benämns ledningsgrupp, ingår även protokollförare samt data- och radiooperatörer.

Registrering

Enligt den rutin som tillämpas går alla inkomna tips först till "spaningskommisarien" för genomläsning, varefter de överlämnas till registret för registrering. I det föreliggande fallet blev inflödet av tips eller spaningsuppslag i inledningsskedet så stort att registret inte hann med. Man fick därför tillgripa ett prioriteringssystem med siffrorna 1, 2 och 3, där 3 var högsta angelägenhetsgrad. Prioriteringen sköttes av "spaningskommisarien". För registrets del innebar det att handlingar försedda med siffran 3 skulle registreras omgående. Den kapaciteten fanns. Handlingar försedda med siffrorna 1 eller 2 fick däremot tidvis läggas i balans, dvs för dessa kategorier förekom det eftersläpningar när det gällde att få dem registrerade.

Utöver den registrering som skedde på våldsroteln beslutades att rikskrim skulle sköta registreringen av de ärenden som togs upp av den enheten. Systemet kom dock inledningsvis att medföra vissa komplikationer bl.a. beroende på att rikskrims registrering var något avvikande från den som skedde på våldsroteln. De svårigheter som uppstod löstes dock.

Oregistrerade handlingar har inte utdelats till de olika utredningsenheterna.

Tekniska undersökningar

Utöver de undersökningar som tekniska roteln företagit har SKL och FOA biträtt. Vidare har kriminalteknisk expertis i Tyskland och USA anlåtats. Vid undersökningarna utomlands har Lange deltagit.

Dörrknackning

Vissa kontroller utfördes redan på mordnatten genom bl.a. utfrågningar på restauranger och klubbar o.d. En systematisk s.k. dörrknackningsaktion genomfördes någon månad efter mordet. Enligt W kunde inte aktionen genom-

föras tidigare på grund av att andra arbetsuppgifter, som bedömdes angelägnare, först måste avklaras. Dörrknackningsoperationen omfattade det område som begränsas av Sveavägen - Rådmansgatan - Birger Jarlsgatan - Kungsgatan.

Bevakning av brottsplatsen m.m.

I och med att Lange hade trätt i tjänst under mordnatten och då även besökt brottsplatsen får han anses ha övertagit ansvaret för den. Han borde då ha vänt sig till vakthavande polis-kommissarien på LC med begäran om en ordentlig bevakning av brottsplatsen för att därigenom försäkra sig om att den hölls intakt till dess en noggrann undersökning av den kunde påbörjas. W kände inte till om någon från själva polisledningen besökte brottsplatsen den 1 mars. Han själv gjorde ett besök där den 4 eller 5 mars.

Utrustning och lokaler

På utrustningssidan har läget i stort varit fullt tillfredsställande. Däremot har det förelagat vissa lokalproblem i samband med att spaningspersonal, som togs i anspråk i mordutredningen, ersattes av personal tillhöriga de s.k. gatulangningsgrupperna.

Mordutredningens inverkan på övrig polisverksamhet

Mordutredningen har för våldsrotelns del inneburit en tung belastning. För att klara den situationen har personal från de lokala utredningsrotlarna kommenderats till våldsroteln för att sköta de löpande ärendena. Detta har i sin tur medfört att utredningar av mindre allvarliga brott, som ombesörjes av de lokala utredningsrotlarna, har fått stå tillbaka. I stort har dock balanserna kunnat hållas. En anledning här till är att personalen har arbetat i en utsträckning som aldrig förr. Beträffande den kritik om obefintlig övervakning och spaning, då särskilt rörande narkotikahandel i Stockholms city, som under sommaren framförts i massmedierna, uppgav W följande. Gatulangningsgruppen i VD 1 har varit helt intakt sedan i mitten av juni. Någon nedtrappning av spaningen i city har det därför inte varit fråga om utöver den som semesteruttagen sommartid medför.

Anmärkning

W medförde sin personsökare under vistelsen i Transtrandsfjällen, vecka 9. Sökaren hade dock inte givit något utslag, varför knappast

någon kan ha sökt honom via den. Förteckning över personsökarna finns på LC. Han hade troligen inte meddelat någon om att man kunde nå honom under semestern genom personsökaren.

Wranghult har den 5 november 1986 tagit del av ovanstående redogörelse och därvid godkänt den med följande ändringar och tillägg.

Sid. 1, 2 st. W var inte i kontakt med polischefen i Malungs pd utan talade med chefen för arbetsgruppen i Transtrand.

Sid. 2, 2 st. Förtydligande beträffande frågan om beredskapsplanen. En utredning av så stor omfattning som det här var fråga om innebar att spaningsledningen måste utforma en speciell plan för detta fall.

Sid. 2, sista st. Tillägg: Den organisation som kom att gälla i detta fall var helt etablerad den 4 eller 5 mars. Personalstyrkan på 300 man insattes dock redan från starten.

Sid. 3, 2 st. Polisledningen skall ändras till spaningsledningen.

Sid. 3, sista st. Tillägg: Utrymmen m.m. i anslutning till den förmodade flyktvägen undersöktes noggrant under de första dagarna efter mordet för att bl.a. leta efter mordvapnet. I anslutning till den aktionen tillfrågades personer i området om de hade gjort några iakttagelser av intresse för utredningen.

Sid. 4, 2 st. W, som inte anlände till polishuset förrän omkring kl. 12.00 den 1 mars, kände inte till hur bevakningen hade skötts eller organiserats under natten till lördagen. Uttalandet i ansvarsfrågan är således från principiell synpunkt och inte något ställningstagande i det konkreta fallet, vilket också klargjordes vid samtalet den 30 september.

✓